BAAC Vlaanderen
Programma van maatregelen

Archeologienota
Izegem, Henri Dunantstraat
Programma van maatregelen

BAAC Vlaanderen bvba
Hendekenstraat 49
9968 BASSEVELDE
info@baac.be

Inhoud

1 Gemotiveerd advies 3
1.1 Inleiding 3
1.2 Afwezigheid van een archeologische site 3
1.3 Potentieel op kennisvermeerdering 5
1.4 Impactbepaling 6
1.5 Bepalingen van maatregelen 6
2 Bibliografie 7

1 Gemotiveerd advies

1.1 Inleiding

In het plangebied aan de *Henri Dunantstraat* te Izegem wordt een nieuwe meergezinswoning met ondergrondse parking, een herinrichting van de bovengrondse parking en de aanleg van een parkzone gepland. Hierbij zal eventueel aanwezig archeologisch erfgoed mogelijk vernietigd worden.

BAAC Vlaanderen bvba heeft in functie van de omgevingsvergunningaanvraag een archeologienota met uitgesteld vooronderzoek opgemaakt. Op een terrein van ca. 7.625 m² zullen werken uitgevoerd worden van minimale aard of beperkt tot de reeds aanwezige verstoring. Enkel ter hoogte van de nieuwbouw wordt het bodemprofiel integraal vergraven tot een diepte van ca. 3 m onder maaiveld voor de aanleg van een ondergrondse parking (oppervlakte ca. 1.360 m²). In deze zone zal over een oppervlakte van ca. 935 m² het archeologisch niveau reeds verstoord zijn. Op deze manier is enkel een beperkte zone van ca. 425 m² waar de kans bestaat dat het archeologisch niveau verstoord kan worden.

Advies	Oppervlak / aantal	Tijdstip	Voorwaarde
Geen verder onderzoek	/	/	/

1.2 Afwezigheid van een archeologische site

In volgende paragraaf worden de resultaten van het bureauonderzoek gesynthetiseerd tot een concrete archeologische verwachting voor het onderzoeksterrein. Het bureauonderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

- Paleolandschappelijke ligging: Het projectgebied bevindt zich in de zandleemstreek. De quartairkaart geeft ter hoogte van de projectlocatie een ondergrond weer bestaand uit eolisch materiaal. Dit moedermateriaal bevindt zich onmiddellijk onder de bouwvoor.

- Bodem: Het plangebied kent volgens de bodemkaart van Vlaanderen een matig droge zandleembodem met een sterk gevlekte, verbrokkelde B-horizont.

- Cartografische bronnen 18e en 19e eeuw: Op basis van het uitgevoerde cartografische bureauonderzoek kan als besluit gesteld worden dat het onderzoeksgebied geen historische bebouwing kende. Het plangebied was gesitueerd in een intensief gecultiveerd landschap en werd als akkerland/weiland in gebruik genomen.

- CAI-waarden en archeologisch onderzoek: In een straal van ca. 2 km rondom het plangebied zijn een aantal archeologisch gedocumenteerde sites en waarden voor handen. Zo werd een aantal losse vondsten van lithisch steentijdmateriaal aangetroffen, in combinatie met Romeins en/of middeleeuws aardewerk. Op ca. 100 m van het plangebied is een meerperiodensite opgegraven met nederzettingssporen uit de Romeinse tijd en volle middeleeuwen. Ook werden industriële sporen opgegraven die niet gedateerd konden worden. Voor de late middeleeuwen zijn ook talrijke cartografische indicatoren voor handen, bestaande uit (omgrachte) hoeves.

- Gekende verstoringen: De eerste bebouwing binnen het plangebied is volgens de cartografische en luchtfotografische studie aanwezig vanaf de periode 1961-1962, met de bouw van de parochiekerk (met bijhorende parking en verharding) en een onderkelderde pastoriewoning. In de jaren die erop volgden gebeurden nog enkele beperkte ingrepen zoals de aanleg van een particuliere tuin en een speeltuin. Binnen de zone van geplande werken (ca. 7.625 m²) is 890 m² bebouwd, 1.220 m² verhard (of funderingslaag speeltuig) en ca. 3.800 m² groene zone (weiland, speeltuin, particuliere tuin).

- Geplande verstoringen: Ter hoogte van het plangebied worden een onderkelderde meergezinswoning, een vernieuwde parking en een park gepland. De geplande werken gaan gepaard met de sloop van de huidige parochiekerk, de onderkelderde pastoriewoning en de verharde parking. Respectievelijk zal ca. 1.360 m² tot -3 m diepteverstoring veroorzaken (ondergrondse parking en kelder nieuwbouw), ca. 800 m² tot -0,45 m (nieuwe parking) en 3.620 m² 0 tot -0,10 m (park). De geplande nieuwbouw zal zowel plaatsvinden op huidige groene zones die mogelijk onverstoord zijn (ca. 425 m²) en op voorheen bebouwde en verharde zones die minimaal 40-45 cm diepte onder het maaiveld reiken of waarvoor geen info voor handen is. De geplande nieuwe parking situeert zich op dezelfde plaats als de bestaande parking, maar wordt anders ingericht. Hierbij wordt dezelfde verstoringsdiepte aangehouden. Bij de aanleg van het park wordt enkel de grasmat verwijderd om opnieuw in te zaaien; verder wordt het terrein (lokaal) opgehoogd.

Op basis van de landschappelijke, bodemkundige en archeologische gegevens kunnen we stellen dat het plangebied naar alle waarschijnlijkheid sinds lange tijd interessant was voor ingebruikname door de mens. In de ruimere omgeving zijn immers aanwijzingen voor menselijke aanwezigheid vanaf de steentijden. Er kan bijgevolg een algemene archeologische verwachting opgesteld worden voor waarden vanaf de steentijd.

De te verwachten archeologische waarden binnen het plangebied op basis van het bureauonderzoek zijn volgende:

- Steentijd: De paleolandschappelijke ligging creëert, samen met het reeds aangetroffen lithisch materiaal in de nabijheid, alsook de vruchtbare zandleembodem een verhoogde verwachting op steentijdmateriaal en/of -sporen.

- Metaaltijden: Ook hier is de paleolandschappelijke ligging en de vruchtbare bodem van het plangebied mogelijk aantrekkelijk voor vestiging. Er zijn echter nog geen bewoningssporen of vondsten aangetroffen nabij het plangebied.

- Romeinse periode: Er is een nederzetting op ca. 100 m van het plangebied gesitueerd, bestaande uit bewoningssporen en vondstmateriaal.

- Middeleeuwen: Op de bovengenoemde Romeinse site zijn ook nederzettingssporen uit de volle middeleeuwen aangetroffen. Er zijn bijkomend heel wat hoeves (met walgracht) uit de late middeleeuwen bekend door middel van cartografisch materiaal.

- Nieuwe/nieuwste tijd: Ook tijdens de nieuwe en nieuwste tijd situeerde het plangebied in een intensief gecultiveerd landschap, waardoor archeologische sporen en vondsten gerelateerd aan landbouwactiviteiten verwacht kunnen worden.

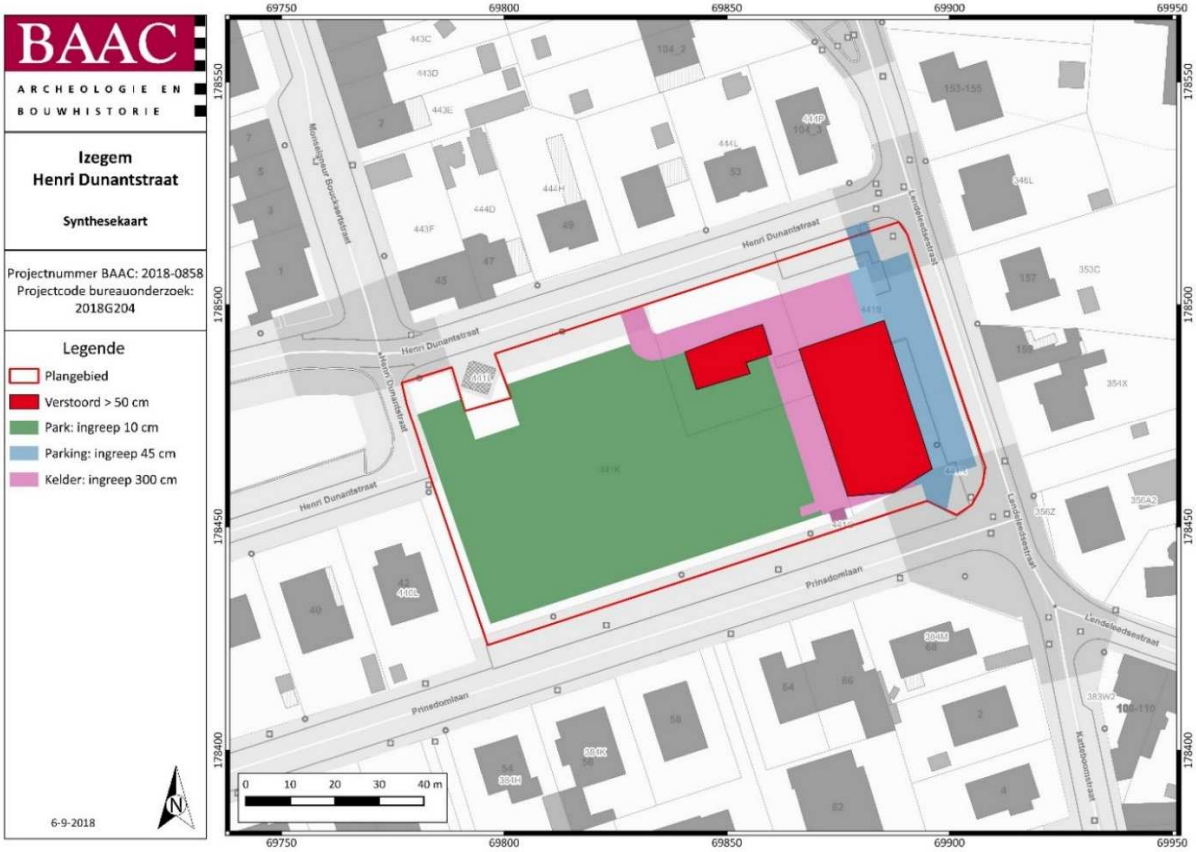
1.3 Potentieel op kennisvermeerdering

Op basis van het bureauonderzoek voor het plangebied *Izegem Henri Dunantstraat* werden niet voldoende gegevens verzameld om de aan- of afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven. Desondanks kan een gemotiveerde uitspraak gedaan worden over het al dan niet moeten nemen van verdere maatregelen.

Het potentieel op kennisvermeerdering bij verder onderzoek wordt eerder laag geacht. Men kan verwijzen naar volgende elementen:

- Er wordt immers een afbakening gevormd op basis van de effectieve diepteverstoringen bij de geplande werken. Waar er geen werken of werken met een verwaarloosbare diepte in de ondergrond gepland zijn, zullen bijgevolg geen mogelijke relevante archeologische waarden verstoord worden en is er geen sprake van potentiële kennisvermeerdering. Op die manier worden de zones ter hoogte van de herinrichting van de parking en de inrichting van de parkzone niet opgenomen in de adviezone voor mogelijk verder onderzoek. Binnen de overige zone (kelder van nieuwbouw) daarentegen is de geplande diepteverstoring ca. 3 m (Figuur 1). In deze zone zal over een oppervlakte van ca. 935 m² het archeologisch niveau reeds verstoord zijn. Op deze manier is enkel een beperkte zone van ca. 425 m² waar de kans bestaat dat het archeologisch niveau verstoord kan worden.

De investeringen die gepaard gaan met verder archeologisch onderzoek staan geenszins in verhouding tot de beperkte resultaten die dergelijk onderzoek naar verwachting zullen opleveren.

Figuur 1: Syntheseplan gekende verstoring en geplande ingrepen[1]

[1] CAI 2018

1.4 Impactbepaling

Het plangebied kent drie zones, met drie verstoringsdieptes:

- Nieuwe parking: de bestaande bovengrondse parking wordt uitgebroken en opnieuw ingericht. Daarbij wordt uitgegaan om niet dieper te verstoren tot de bestaande fundering en verharding, geschat op ca. 45 cm onder maaiveld.

- Parkzone: bij de aanleg van de nieuwe parkzone wordt het terrein eerder opgehoogd. Voor deze hele zone wordt wel de grasmat (ca. 10 cm diep) afgegraven.

- Ondergrondse parking/kelder voor nieuwbouw: De kelder heeft een totaaloppervlakte van ca. 1.360 m². In deze zone zal over een oppervlakte van ca. 935 m² het archeologisch niveau reeds verstoord zijn. Op deze manier is enkel een beperkte zone van ca. 425 m² waar de kans bestaat dat het archeologisch niveau verstoord kan worden.

1.5 Bepalingen van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologisch (voor-) onderzoek. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook - conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht.

2 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2016. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0)*, Brussel.

CAI, 2018. Centraal Archeologisch Inventaris. Available at: http://cai.onroerenderfgoed.be/.